

Poštnina plačana v gotovini

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA
LETO 1932 STEV. 1

Vabilo naročnikom in sotrudnikom »Planinskega Vestnika« za leto 1932.

Končali smo 1. letnik četrte dekade v obstoju našega Vestnika, nadaljujemo z 32. letnikom strnjeno vrsto in ugotavljamo, kakor zadnja leta, dejstvo, ki navdaja prosvetnega motrilca z zadovoljstvom:

Dobršen del prosvetnega razvoja in napredka našega naroda je prikazan v dolgi vrsti teh knjig, katerih vsaka polaga obračun za svoje leto; zbirka vseh letnikov je že postala knjižna dragocenost. Kot »glasilo« Slovenskega Planinskega Društva v tesni zvezi z našim društvom in njegovim pokretom, je sledil in sledi Vestnik vidno, dasi oprezno, prirodni evoluciji planinstva pri nas in drugod, ter našega društva previdni prilagoditvi novim strujam: od veselega, često naivnega in vriskajočega navdušenja planinskih romantikov in prosvetnjakov do zavestnega, na eni strani znanstvenega, na drugi plati eminentno estetičnega presojanja in uživanja planinstva in sploh prirode, a naposled že blizu do tistega planinstva, ki je samemu sebi namen. Koliko struj — a za vsako je prostora v našem Vestniku, ki skuša doumeti vsak pokret na torišču planinstva in mu priznava kot pojavu človeške individualnosti upravičenost do obstoja, da le ne zabrede v skrajnosti in v domnevano izključnost svojih pravic.

Nad 30 let zgodovine nele slovenskega planinstva, ampak slovenstva — s prav posebnega vidika na razmerje do naše prirode in domačije — je zabeležene v teh letnikih, na zunaj in na znotraj s stalnim napredkom.

Da so letniki nastali toliki in taki, je zasluga našega Planinskega Društva, ki tudi v težkih časih ni popuščalo v svojih načrtih; je zasluga naših požrtvovalnih sotrudnikov, ki, ne računajoč na slavo ali zaslužek, svoje telesno in umstveno delo žrtvujejo v prid stvari, naroda, domovine; in je zasluga zvestih naročnikov, ki so se oklenili Vestnika.

Osrednji Odbor SPD bo naš Vestnik izdajal še naprej. Srčno vabljeni so dosedanji marljivi sotrudniki, da mu ne odpovedo svoje pomoči; saj so med njimi — bodi njim in Bogu hvala — taki odličnjaki, ki ga, trajno mladostni, podpirajo leta in leta; pridružili so se in pridružujejo se še novi, trudoljubivi, a njih število naj še rase: kdor o naši snovi kaj ve in zna povedati, naj to tudi hoče — dobrodošel bo, pa naj prihaja od leve, desne, od srede, star ali mlad. — Takisto vabimo naročnike, stare, da nam ostanejo zvesti, nove, da omogočijo našemu Vestniku nov razmah, ki se nanj pripravljamo že nekaj let, kot odziv na nove misli in potrebe. Nadejamo se, da se bližamo uresničenju.

*

»Planinski Vestnik« bo izhajal kakor doslej 12krat na leto in bo prinašal izvirne umetniške priloge. Pomnožili pa bomo — kolikor nam bodo pripuščala sredstva — število slik v besedilu, ki naj pojasnjujejo in spremljajo vsebino člankov.

Naročnina mu ostane neizpremenjena, to je: za tuzemstvo na leto 40 Din, za inozemstvo 60 Din. Naroča se pri Osrednjem Odboru SPD v Ljubljani, ki dopošlje položnico poštne hranilnice.

Uredništvo in založništvo.

Paula Jesihova — Jože Lipovec:

Severna stena Špika — »Skalaška smer«

(Nova smer na levi strani. S sliko.)

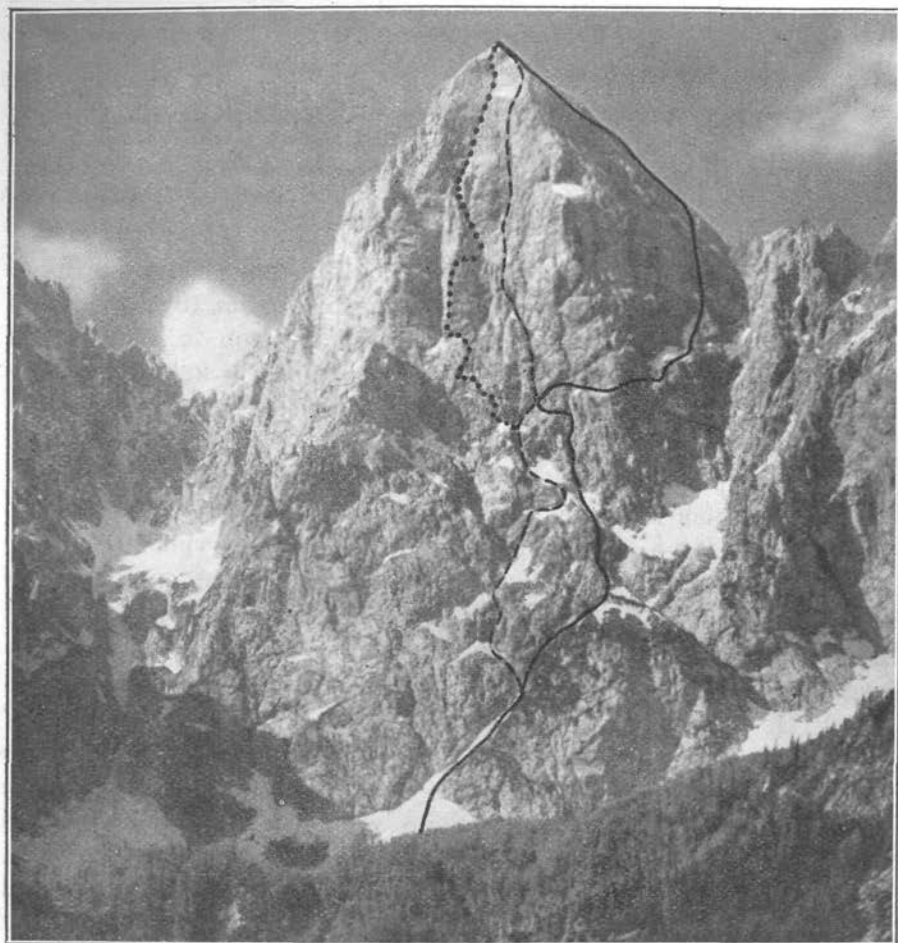
Čas: 18.—21. avgusta 1931.

Po stari smeri z vrha zelene glave do Dibonove police; bivak I. Od tu levo do male krmolje in po navpični poklini (8 m — klini!) desno do skalnatega stojišča, nato prečnica desno in po odprtem razu strmo navzgor do markantne gladke stene, ob katero je naslonjen velik, gladek bolvan. Ob njem levo navzgor do viseče, gladke in izprane police iz žive skale. (Do tu stena pretežno prevesna.) Po polici levo (piramida!) in strmo navzgor do odprte, gladke zagate: težavna prečnica v levo na majhen, okrogel pomol in v črno zagato, ki se vleče z leve navzgor proti desni in je dobro vidna iz doline. V zagati začetkoma prevesno (gvozdenje radi mokre, spolzke stene težavno in naporno!), nato položnejše navzgor (zagata dolga ca. 60 m) in po strmem terenu, večinoma prevesnem, z dobrimi oprimki na nagnjeno, prodnato polico pod značilnimi belimi platmi sredi stene. Bivak II.

Nato levo strmo navzdol v dno žleba, ki ima obliko črte V ter po desnem kraku navzgor (klini!) na krmoljo. Z nje prestop levo v črno, mokro, krušljivo in prevesno zagato (izpostavljenost, klini nujno potrebni za stope in prijeme!), dolgo ca. 80 m: edini možni prehod, in po njej do ca. 3 m široke in enako dolge črne votline pod ogromno, skrajno prevesno, zagvozdено živo pečjo, dobro vidno iz doline (piramida!). Spredaj je kot nekakšna kamenita ograja zagvozdена v zagati velika skala, tako da votlina izgleda kakor pokrit balkon.

Iz votline čez mokro, črno preveso na zglajen, skrajno eksponiran, navpičen in gladek rob (15 m nad preveso, kjer se rob neha, pustila klin) in dalje po skrajno krušljivem in strmem rdečem žlebu, ki se razdeli v dva rokava. Težaven prestop v desni rokav in po njem na grebenček, nato na krušljivo, mokro in prsteno poličko, ki se pa takoj vzpne do navpičnosti in se izgubi v steni. Ker je torej prehod po njej nemogoč (konča se v skrajni prevesi, spodaj na desni pa prepadajo popolnoma gladke in izprane bele plati), zato nazaj

na grebenček in prečnica (25 m) desno poševno navzdol čez gladke plati na precej razčlenjen teren s prevesnimi vzpetinami na desni strani plati. Ker je zadnjih 8 m plati popolnoma gladkih, sva si pomagala tako, da sva zabila višje gori klin in prečila prosto viseča na vrvi. (Klin za varovanje pustila v steni.) Po njem težavno navzgor

- Dibonova smer
- Severna stena Špika (Pibernik — Tominšek)
- »Skalaška smer« (Jesih — Lipovec)

do bivaka III v majhni črni levi (komaj dovolj široki za sedenje) nad strmim prodnatim žlebom.

Zjutraj zapadlo 15 cm sode in snega; zato plezarija skrajno težka. — Od bivaka levo čez prevesno mesto v črno prevesno poklino (klini!) in prečnica desno na majhno krmoljo. Po ozki polički na levo v rjav, skrajno krušljiv in prevesen kot med strmo steno in skladom iz žive skale na desni, in po njem navzgor do gredine,

pokrite s snegom, ki je vršna ploskev omenjenega sklada. Od tu naprej v ca. 80 m dolgo, mestoma skrajno prevesno, gladko poklino, katero tvori s steno v spodnjem delu nad gredino ca. 8 m visoka odluščena pečina; nato v strm in prevesen žleb (podaljšek pokline). Po njem navzgor in prestop desno na gladko, krušljivo, poševno navzgor vodečo ozko gredo ter prestop desno v kratko zagato. Nato v poklino (podaljšek zagate) in po njej mestoma prevesno navzgor na precej široko polico, pokrito s snegom. S police v strme plati proti levi, nato v krušljiv žleb in desno na vrh. (Izstop sta napravila leta 1929. dva Nemca, ki sta pod izstopno zagato stare smeri prečila proti levi.)

Tretji dan sva imela mestoma meglo in rahel dež, četrti dan pa sodro in sneg, kar je plezanje zelo otežkočilo.

Značilnost za steno: gladke in navpične plati ter navzdol viseči stopi in oprimki.

Čisti čas plezarije: ca. 36 ur.

*

P. S.: Prijetna dolžnost nama je, zahvaliti se tov. Stanku Natlačenu za brezprimerno tovariško požrtvovalnost in zvestobo: čakal naju je dva dni vrh Špika v snegu in naju izstopivša iz stene ob luninem svitu uprav kraljevsko pogostil z vročo črno kavo in drugimi dobrotami... Les amis sont rares dans le besoin!

Dr. Jos. C. Oblak:

Beseda o slovenski zemlji, njenih planinah in njenem filmu

(Negovorjeni govor o Skalaškem filmu »V kraljestvu Zlatoroga« na zboru A. S. T. D. v Lwowu*).

Malodane vsak film, ki si danes osvaja svet, je — ljubavni film; ljubezen mu je večinoma glavna vsebina, ona visoka ali pa tista v blato pogažena »prešmentana ljubezen«... Nimam visokega mnenja o filmih.

Gospoda! Tudi današnji film, ki se Vam predstavlja, je film ljubezni, a ljubezni do zemlje, njenih planin ter do naroda, ki biva

* Turistovski klub »Skala« je naprosil našega planinskega pisatelja, da izpregovori na kongresu slovanskih turističnih društev, ki se je vršil v Lwowu 12. septembra 1931., uvodno besedo o našem prvem planinskem in sploh prvem domačem filmu. Imel se je film predvajati kongresistom, pa je prepozno došel. G. dr. Oblak nam je dal ta govor na razpolago in ga priobčujemo v celoti. Namenjen je bil sicer pred vsem Poljakom in drugim Slovanom, a je zanimiv za vse, ker ni samo »govor« o filmu, nego o slovenski zemlji sploh, katere lepota je neizčrpna in ki jo gleda naš pisatelj skozi posebna očala. Govor o filmu se mu razvije v apotezo te lepote, ki mu ni omejena le na visoke gore: pogled mu uhaja — slično kakor v njegovih drugih spisih — tudi na našo štajersko, na dolensko stran i. dr. — Uredn.

v njihovem okrilju, oj malega naroda, ki je tako srečno in nesrečno stisnjen med dvoje gorskih stranic, med gromado Julijskih Alp in dolgo verigo Karavank, ter Solčavsko-Kamniških Alp. Taka ljubezen je rodila ta film! Zato ni film ljubezni v profanem in profaniranem smislu. Njemu ljubezen ni tržni artikel. Sveta je njegova ljubezen.

Ta film nas vodi prav v skrajni severozahodni kot slovenske zemlje, tja, kjer kraljujeta na najzahodnejši meji Triglav, Julijskih Alp »sivi poglavar« na eni strani, na drugi Stol, gospodar Karavank, s slavno, s svojimi narcisami ovenčano kraljico Golico. Od vsakega bodele nekaj videli. Tudi Jalovec se vam predstavi, ta aristokrat med Julijci in naš gorski Adonis, s katerim se meri v lepotni konkurenci samo še naša planinska miss — Ojstrica, tam doli v Solčavskih Planinah. Pričenja se prav tam, kjer se družijo prvi studenci, ob izvirkih naše pesniške reke Save, tam v zadnjem, skrajnem kotu planinske slovanske zemlje; tu se je rodil prvi naš slovenski film.

Od vseh Slovanov ni noben narod tako globoko ali visoko prodrli do Centralnih Alp kakor Slovenci; saj kažejo slovensko preteklost celo Visoke Ture. Od tu pa so nas zrinili nazaj do Dobrača, Ziljskih in Julijskih Alp ter malodane na rob Karavank.

Tu je zastavil naš prvi film o slovenski zemlji svoje delo in svojo ljubav ter je obstal na njenih planinah. Toda to še ni vsa slovenska zemlja, čeprav je ni veliko.

S tem filmom naša slovenska zemlja še davno ni izčrpana; predstavlja se nam v njem le nje en del: veličastna, divna in divja, grozna in vesela, strašna in bohotna krasota naših gora. A še imamo drugo, rekel bi, intimno stran naše zemlje, ki se smehlja, kakor se smehlja mirno dremajoče dete v zibeli: To je ona, morda najbolj pristno slovenska stran, vsa sveta in edinstvena, tam, kjer prehaja naš visoko vzvalovljeni planinski svet v mirne konture naših vinorodnih gor, ki takorekoč tonejo v naših prelepih, mešanih slovenskih gozdovih. Videl sem gorice tudi drugje, ob Renu, v Umbriji, Toskani, okoli Firenze in Pise, a slovenskim goricam ni para. Kako žaluje po njih guslar teh gor, R. H. Bartsch! Prav tako, kakor žalujemo mi po neizrekljivih lepotah našega tako pristno slovenskega Krasa okoli Gorice, Trsta, Sežane tja do slovenske Postojne in Vipave.

V tem filmu se vam predstavlja naša Gorenjska in film se bi po pravici imenoval »gorenjski«. Toplo želimo, naj mu sledi še »štajersko-dolenjski« in »notranjski«. Na Gorenjskem pa je predvsem polje planinstva, dasi gorska turistika sega tudi še dalje na jug. — Pa baš to je čar slovenske in jugoslovanske zemlje: da je tako raznolična. Vse naše alpske reke gredo svojo veličastno pot skozi Slavonske planjave, prinašajoč planinske pozdrave največji alpski reki:

sinjemu Dunavu, ki je tudi naš veletok: v njem so združene malodane vse reke vzhodnih Alp. Veličastne naše ravnine se družijo z divjo veličino naših gora in z ljubko milino dolenskih gričev, a nad vsem plava veličastje našega morja — vse v enem okviru ene države, naše države, te vzhodne evropske Švice.

Naše gore se ne morejo kosati z velikani čez 3000 ali celo 4000 m, tudi ne z velikimi prostranimi ledeniki, ki so jih naši predniki imeli okoli Velikega Kleka z bivšo našo Pastirico. Danes smo potisnjeni na rob alpskega sveta; v tem oziru je slovenska zemlja tudi geološko sorodna z ono Vas drugih Slovanov, ki ste tudi na robu istega planinskega sveta.

»Kraljestvo Zlatoroga« se imenuje film. Zares »Zlatoroga«? Tu se zamislimo... Saj veste, da je glavni del tega kraljestva — naša pesniška Trenta, iz katere je Baumbachov lovec, in Soča, ob kateri se konča Zlatorogova povest, padla pod Italijo. In tega kraljestva Zlatoroga ni v filmu. Danes je Soča in Trenta za nas to, kar je za Nemce domovina Walterja von der Vogelweide — južni Tirol.

In fabula tega filma? Če smemo govoriti o fabuli. To je zgodba treh mladih, preprostih, veselih src, ki jim je pogled uprt v daljave, še plah, a vendar smel. So trije mladi slovenski fantje, od katerih eden (Joža Čop) je naš najboljši in najbolj znani plezalec, tovarniški delavec; eden (Miha Potočnik) akademik in planinski pisatelj. To niti zgodba ni; Kozak ni hotel filmati kekega romana, zato je vsebina preprosta:

Na Ljubljanskem Gradu gleda v daljavo proti Triglavu mlad fant, njegova tovariša pa sta gori na Gorenjskem; piše jima pismo, da pride, in gredo skupaj v planine. In gredo! To ni roman, kaj bi z romanom! Preveč idealni so naši »Skalaši«, da bi ponižali slovenske planine za kulise pustolovskih romanov. Planine in življenje v njih so napravili za — srce filma in njegovo glavno vsebino, dočim je to pri drugih filmih največkrat narobe. Zato so nas pa uvedli pred vsem v narodovo življenje in delo: od sejma v Kranju do samotne ogljarske kope. Najlepši, najgloblji momenti tega dela so njegovi (ne toliko pokrajinski) detajli: delo na polju in v gozdu, ob plugu in ob posekanem deblu, ki ga ljubijo, ob nežnih gozdnih nasadih, s toliko ljubeznijo gojenih in varovanih itd. Zato je naš slovenski film splošnokulturn, ne samo planinski film: ni toliko zabaven, kakor instruktiven. Prav zato brez ovinkov povem: resnično kulturni čin je ta film; vsi oni, ki so ga ustvarili, so napravili pozitivno delo.*

* Koliko dela, žrtev, predvsem pa kolike ljubezni do stvari je bilo treba, pa kažejo sledeče suhe številke:

Za izdelavo filma do njega popolne dovrčitve je bilo zaposlenih v laboratoriju kluba »Skale« skozi 224 večerov s preko 1000 delavnimi urami povprečno šest

Skupina Rink

(Savinjske Alpe.)

Severovzhodna stena Male Rinke.* (S sliko.)

Po Štajerski Rinki nam je vreme vse izjalovilo. Pet dni nas je namakal dež; po stenah se je obesila megla; kamorkoli smo se obrnili, povsod smo segali dalje nego videli.

O Binkoštih (1929.) smo se vrnili na Okrešelj. Imeli smo namen, natančno pregledati prehodne možnosti severnega in vzhodnega ostnja Rink, celotno plezati pa le v slučaju, če v steni ne bi imeli preveč opraviti s snegom. Našli pa smo stene skoro docela kopne.

19. maja 1929. smo ob $\frac{1}{2}9$ odšli z Okrešlja proti steni v negotovost. Po Turskem Žlebu je veter tlačil meglo; ker je nad vrhovi prodiral sever, smo ob $\frac{1}{2}10$, sekaje stopinje, načeli strmi sneg pod vstopom. Vstopili smo v kratek, plitev žlebič, nad katerim smo prečili zagruščeno vijugasto polico levo pod kakih 60 m dolgo zajedo (točka 1.), ki je žlebasto, deloma koritasto oblikovana, mestoma krušljiva do skrajnosti, ponekje pa gladka, da smo v čevljih komaj prelezli. Zajedo zapira masiven črn previs; prešli smo pod njim desno po skrotju na grušč in mimo dveh manjših snežnih zaplat zaplezali na rebro (točka 2.). To rebro meji steno na Turski Žleb; levi bok rebra se grezi navpično vanj, desni bok pa v nekakem loku prehaja v gladki, navpični del stene. Rebro je dobro prehodno. V približni strmini 50° se dvigajo kaskadasti skladi, predeljeni z drnom drug nad drugim. Plezali smo nezavarovani.

Visoko na rebro smo dosegli drnasto gredino, nad katero prehaja rebro v gladek, navpičen steber. Prečili smo desno v steno. Z markantne police sem opremljen vstopil v kakih 10 m visoko, navpično poč ob desnem boku stebra. Poč se konča pod mokro, črno zijalko. Prešel sem iz zijalke desno, na udobno gladko polico. Zi-

članov na večer; filmska ekspedicija, sestoječa iz povprečno šestih članov, se je mudila v planinah tekom treh let vsega skupaj sedem mesecev; filmskega materiala za negativ kakor tudi dveh kopij se je porabilo 10.000 m; prvi filmski snemalni aparat je bil nabavljen leta 1928., leta 1930. pa še drugi; poraba kemikalij za izdelavo filma je znašala preko 5000 Din.

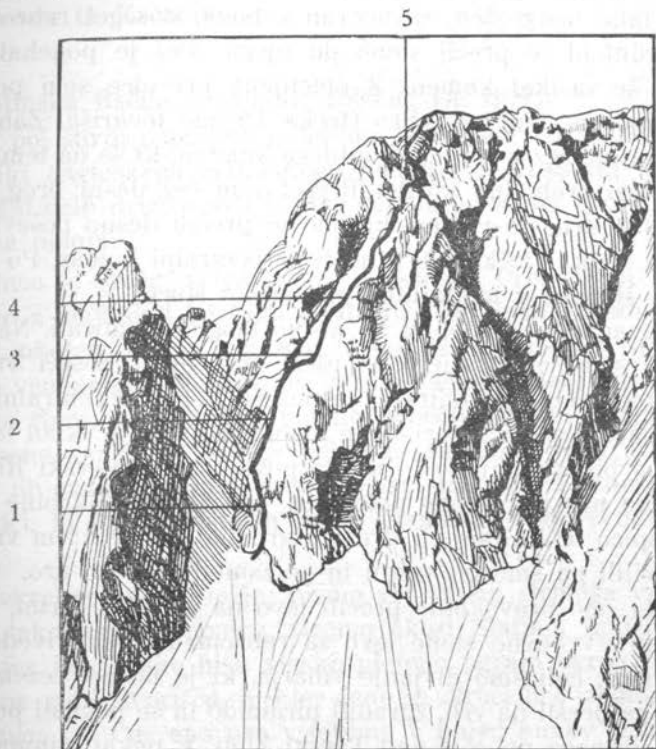
Razen snemalnih aparatov in kopirnega stroja je bila vsa pomožna aparatura ter inventar izdelan po domačih obrtnikih, večina pa v lastni režiji T. K. Skale. Delo je neumorno in modro vodil predsednik prof. Ravnik.

Koliko življenjske moči je v teh suhih številkah. Pomislite, presodite, priznajte!

* »Malo Rinko« imenujem južni brezimni, nekotirani vrh (ca. 2200 m) Štajerske Rinke. Poimenovanje »Koroška Rinka«, kakor je čitati v »Plan. Vestniku«, zavaja v zmedo; kajti »Koroška« Rinka je ljudsko ime za Križ, kadar je govora o Rinkah kot skupini. — »Mala Rinka« bi bilo zasilno ime za plezalsko označenje vrha. — Pis.

jalko, ki je bila vsa zadelana s snegom, tvori močno previsen, v poč se zožujoč kamin. Nad polico je gladka plošča (točka 3.), spodaj zažmuljena, tako da tvori 2-5 m visok previs, zgoraj pa prehaja v plitvo razčlenjeno, vstromljeno steno. Strmina plošče ni manjša od 65° in njena gladka, mokra ploskev ni bila posebno vabljliva.

Na prehod po previsni plošči ni bilo misliti. Polica se zožuje in prehaja v kočljivo lašto, vodečo za rob. Iz doline smo v ti smeri videli le zbirko previsov. Zabil sem klin, pa tudi izvešen nisem mogel

Severovzhodna stena Male Rinke

1 = zajeda; 2 = rebro pod stebrom; 3 = plošča; 4 = rebro nad ploščo; 5 = centralni steber, škrbina.

pregledati položaja. Vstopil sem. Prečil sem ploščo po neznatnih stopih levo poševno navzgor nad zijalko, oz. previsno poč. Megla se je sicer že dolgo časa pretegovala, zdaj so mi na obraz padle prve kaplje dežja. Nad počjo sem ob vstopu v tesen žlambor zabil klin. Dež je lil, zdaj pa zdaj je med gostimi štrenami dežja zasikal kamen. Grünfeld, ki mi je sledil, se je moral vsled tesnega prostora namestiti malo nad menoj. Naenkrat se je visoko v steni udril cel plaz grušča. Čula sva ropot in sikanje kamenja. Tiščala sva se k skali kakor prilepljena. Ogromni črni previs je kamenje sicer odbijal, da je v mogočnem loku brnelo čez nas v globino; zato pa je žlambor vse,

kar se je odkrušilo z robov previsa, točno odvajal na naju. Bila sva v pasti. Iz trenutnega položaja pod žlamborom je kazala smer desno čez 70° strmo steno nad ploščo na rebro, ki je bilo že izven območja zapadnega kamenja. Ta dvajsetmetrska prečnica, težka že sama na sebi, je zdaj bila ogrožena tako, da je naravnost izzivala. — Zaplezal sem se.

Rešil pa je situacijo Modec. Par besed, da smo se sporazumeli, in zaplezal je s police na ploščo navpično navzgor, prestopil s plošče v steno in tako neogrožen, zavarovan z boka, dosegel rebro in se zasidral. Grünfeld je prečil steno do njega. Dež je ponehal in le semintja je še zasikal kamen. Z omenjene prečnice sem poudaril smer navpično po steni na rebro (točka 4.) nad tovariša. Zabil sem klin in prešel čez rez v vrh markantnega kamina, ki se na tem mestu skloni v dobro prehodno korito. Prešel sem čez desni breg korita na škrapljasto, drnasto vesino, ki smo jo prečili desno poševno navzgor na rez stebra (točka 5.), ki meji na centralni kuloar. Po stebru smo dosegli škrbino z markantno grebensko špico.

Megla je zagrnila okolje, da se nismo mogli orientirati. Na desni pod škrbino smo videli sneg, po njem smo upali doseči vrhovno steno. Preskočil sem eksponirani, zasneženi žleb nad centralnim kuloarjem in načel sneg v smeri neke temne lise. Bil je sklad labilnih skal. Ko smo bili skupaj, se je megla povlekla k Štajerski Rinki in videli smo, da nas je pošteno potegnila. Iz omenjene škrbine bi čez grebensko špico lahko dosegli drnasto gredino pod rebrom vrhovne stene! Motovili pa smo po snegu in se zamudili dobro uro.

Od sklada smo pravokotno prečili levo na gredino. Strmi, gladki žleb, zarezan v vrhovno steno levo za rebrom, nas je privedel pod vrhovni greben; čuli smo divjanje viharja, ki je besnel čezenj. Plazeč se, smo ga prešli na vrh, zgradili piramido in se pognali po snežnih vesinah južnega pobočja nad Turski Žleb. V nekaj minutah smo bili na Okrešlju.

Težko, vsled zapadnega kamenja objektivno nevarno plezanje je trajalo pet ur.

Ing. Pavel Novikov:

Ljuboten (2496 m), Livadica Jezero (2190 m) na Šar Planini

Kosovska Mitrovica, 25. julija 1931.

»Vse priprave so že končane, danes opoldne gremo na planine!« Samo planinec prav občuti čarobni pomen teh enostavnih besed, zlasti oni, ki ima malo možnosti obiskovati strme vrhove in stopati po ozkih planinskih stezah nad prepadi.

Cilj naše ture so danes grebeni Šar Planine, planinsko jezero Livadica in Ljubotén (2496 m), najlepši vrh celega pogorja. Najlepši, ne najvišji: v srednjem delu Šar Planine je višja kota 2614; najlepši pa je zaradi svoje oblike, gigantske piramide, in vsled lege, ker se vzdiguje nad celo pokrajino kakor mogočen orjak, a vidiš ga iz Skoplja, Prištine, Uroševa, Gnjilan, celo iz Mitrovice, Vranja in Peći.

Danes opoldne bo vlak odpeljal našo majhno, žalibog le napol turistovsko družbo proti strmemu Ljubotenu do postaje Grlica, med Uroševcem in Kačanikom.

*

Slatinska Bačila (planina), 1550 m, isti dan:

Ob pol štirih popoldne izstopimo iz vlaka v Grlici. Štirje smo, vsi uradniki angleškega rudarskega podjetja v Kosovski Mitrovici, vsi Rusi. Od cele družbe sva le dva planinca, ostala gresta sploh prvičkrat na planine.

Solnce je vroče, vetra skoraj nobenega. Pred seboj imamo 7 km ravnine z majhnimi, nizkimi gozdički. Tam proti zapadu pa se vzdiguje Ljuboten, lep in ponosen, v vsej svoji krasoti. Nedosegljiv se zdi, in vendar smo sigurni, da ga premagamo. Neki kmet, naseljenik iz Črne Gore, nam pokaže pot na pobočju gričev. Markacije seveda ni nobene, potov in stez je poljubno število v vseh smereh. Samo moraš jih znati izrabljati. Čez 1½ ure smo že pri vznožju, pri bistri Lepenici, ki pošilja čisto in mrzlo planinsko vodo v daljno Egejsko morje.

Navkreber gre že težje; nismo vsi vajeni strmega vzpona, ki se začne takoj izza Lepenice. Gremo skozi Slatino, tipično arnavtsko vas, kjer ima vsaka hiša visoko pleteno ograjo okrog in okrog, da sploh ne vidiš dvorišča, in kjer žene in otroci brž izginejo, ko zagledajo tujca. — Čez eno uro vstopimo v bujen bukov gozd in hodimo dolgo časa v njem. Arnavt, pastir, nam pride nasproti s čredo koz. Ne zna niti besede srbski. Sporazumevamo se z gestami. Pravi, da je pot prava in da so hiše gori, kjer lahko spimo. Gremo še naprej. Gozd se nam zdi brezkončen. Neturista se že upirata in stopata počasneje. Kmalu bo čisto tema — le hitro naprej, na zgornjo mejo gozda, kjer so arnavtske planine! Ura je že polosmih, ko stopimo iz gozda. V majhni kotlinici komaj razločimo slabo svetlobo. Ogenj v kočah Arnavtov.

Pravo planinsko razpoloženje nas prevzame. Nežna travnata pobočja, daljno zvonjenje živine, nejasen razgled na Kosovo, ki leži v luninem svitu. Oj, vendar sem enkrat zopet na planinah!

Ko se približamo originalnemu naselju, vidimo, da sporazum z Arnavti ni tako lahek. Veliki psi nas obkrožijo od vseh strani z divjim lajanjem. Iz prve kočice, kjer poskušamo srečo, se sploh nihče

ne prikaže; ženski glas kriči nekaj v arnavtskem jeziku — bogve kaj. Iz prihodnje koč pride stara žena ven in govoriti začne nekaj zopet v tujem nam jeziku. Ne razumemo niti besede. Glas je oster, protestujoč. Je že taka navada pri muslimanih — nikoli ne puščajo tujca pod svojo streho, koder žene hodijo z zastrtim obrazom.

Poskušamo srečo tretjič. Psi se nekoliko odmaknejo; izkoristimo to in pristopimo k tretji koči. Na našo srečo pride iz nje par arnavtskih fantov; z njimi se da lažje sporazumeti. Saj znajo okoli 5, 6 srbskih besed: mleko, čakaj, dobro, spavati, sat in še to in ono. Pokažejo nam staro, zapuščeno koč, prinesejo mleka. Tu je v bližini diven izvir mrzle vode.

Utrujeni smo precej, lačni in žejni tudi. Mraz je. Sedaj, po večerji, bomo zaspali ob ognju na deskah, ki se nam zdijo imenitna postelj. Pravo planinsko življenje!

Livadica Jezero, 26. julija 1931.

Kako srečen sem, ko sem tu, na tem divnem jezeru v planinskih višinah! Nikjer in nikoli nisem tako dobre volje ko na planinah. Na vse skrbi pozabiš, nič te ne muči, pogumno gledaš na strmo pot pred seboj, na modro nebo gori in na nejasno daljavo pod seboj. Planine so povsod lepe. In vendar... Slovenske so pač najbližje srcu... Brez njih bi ne mogel živeti, brez upanja, da jih bom še videl in videl...

Danes zjutraj me je prebudil jutranji mraz... Jezilo me je, da so moji tovariši tako počasni. Takoj se pozna, da niso pravi planinci. Šele ob šestih smo pripravljeni na pot. Vzpenjamo se po strmih travnatih pobočjih vedno višje. Res imam občutek, da sem na strmem pobočju piramide. Nad celo okolico smo sedaj mi gospodarji. Svež vetrič nas hladi, ob pogledu navzgor vidimo nebo prečrtano s poševno premico pobočja, doli so lepe doline, gozdovi in ravnine. Vse nižje od nas! Vrh dosežemo ob 9 z lahkim vzponom, po ostrem severnem grebenu.

Ljuboten je premagan! Neturista sta utrujena, nimata nič več poguma za nadaljnjo pot. Zato se ločimo tukaj; le dva greva naprej k Jezeru, ki se nama zdi tako privlačno in tako blizu vrha. Pri triangulacijski piramidi počivava poldrugo uro, uživava višino, solnce in planinski veter. Seveda fotografiranje pri piramidi tudi ne izostane. Škoda, da je danes zrak meglen, da niti Skoplja ne moreva razložiti na ravnini. Res, škoda! Ob popolnoma jasnem vremenu se od tukaj vidi baje celo Solun. Danes nimamo te sreče.

Sedaj naju pot vodi proti zapadu, po grebenu Šar Planine. Sestopava po strmem zapadnem robu ljubotenske piramide, nato greva po travnatih pobočjih vedno v isti smeri — k Jezeru. Prečkava par

skalnatih mest; pot sva si bila začrtala v možganih že z vrha in jo izvajava sedaj na terenu. Ne smeva izgubiti niti enega metra višine. Srečava arnavtske in srbske pastirje, črede ovac, vdihavava vonj planinskih cvetlic. Solnce je vroče in prijetno. Lahen vetrič hladi lice. Pot si izbirava po dragi volji: živina je tu naredila nešteto potov in stez, izbereva si najudobnejše. Čez uro hoda zagledava z grebena spet Jezero. Vidi se mnogo dalje, nego sva si mislila prej. Sedaj greva po robu grebena, imava lep razgled na obe strani. Še nekaj sto korakov pa se odločiva za sestop k Jezeru. Prideva na majhno snežišče pod Jezerom. Ta kotiček me nehote spominja na lepe slovenske planine. Ni lepše barvne harmonije od belega snega, sinjega neba in sivih skal! Gorski potok si je preril tunel izpod tega snežišča. Tam je temno in mrzlo.

Nekaj metrov navzgor — in sva ob Jezeru. To je krasno planinsko jezerce; gladina vode je temna, lepo se zrcali v njem amfiteater hribov z ostanki snežišč. Na severni strani so travnata pobočja, južna stran je skalnata. Jezerska voda je mrzla; kopanje v njem je komaj mogoče. Nobenega človeka ni v bližini. Mir in tišina naokrog. Gorska tišina!

Grlica, isti dan ob 23.

Dve lepi uri sva prebila ob Jezeru, uri, ki sta minili neverjetno hitro. Ogledava si pazljivo specijalko. Za sestop doli je najboljši iti skozi vas Firajo. Doline, ki jim slediva, so divne: divja, lepa narava, impozantna pobočja, prepadi, slapovi. Najino navdušenje raste od trenutka do trenutka, kar pozabljava na utrujenost. Razpoloženje je vedro, brezskrbno. Že zopet srečava črede ovac s pastirji. — Škoda je, da zapuščava ta lepi, prijazni kraj.

Ne vprašava nikogar za pot, specijalka naju vodi izvrstno. Ob pol sedmih sva že v Firaji. Odtod imava hojo po ravnem. V dolini je vroče in soparno, čeprav je solnce že zašlo. Občudujeva Ljuboten, ki se nama kaže v ozadju. Mesečina nama sveti. Pot po travnikih in skozi gozdičke ni kaj zanimiva; zato korakava hitro. V temi sva zašla, Arnavti nama pokažejo smer postaje. Vedno se obračava na strmo piramido v srebrnem sijaju lunine noči. Ob 22 sva že na postaji, žejna in trudna, a srečna.

Tura je končana in posrečila se je. Jutri zopet v pisarno. Ve, planine, pa na svidenje!

Dne 20. avgusta 1930. sva se v Celju domenila s prijateljem Rudijem, da se poskusiva z do sedaj še malo znano vzhodno steno Ojstrice. Drugi dan zarana sva že bila s kolesi na poti proti Lučam. Preden sva dospela do Rogovilca, sva si še privoščila eno uro kopanja v hladni in bistri Savinji. Kolesi sva shranila pri Rogovilcu in jo mahnila v prelepi Robanov Kot. Ostali dan sva porabila za počitek, ker nisva vedela, kako dolgo bo tura drugi dan trajala, akoravno so nama bile znane razne varijante v severovzhodnem grebenu Ojstrice.

Po dobro prespani noči pri kmetu Robanu sva drugi dan odrinila po dolini Kota do druge struge, ki so jo napravili spomladanski hudourniki in plazovi. Krasna je ta dolina v svoji divji samoti!

Od omenjene struge sva jo udarila naravnost pod leve stene Robanovega Kota, od tu pa po levem jarku navzgor. Ker je ta v spodnjem delu precej gladek in izpran, sva bila primorana se vzpenjati po desni strani, po laštah in borovju navzgor, tja pod drugo snežišče, ki se vidi iz doline. Ko sva prešla snežišče, sva si kmalu morala obuti plezalke; tako sva držala še približno eno uro smer po jarku, ki pelje naravnost pod severovzhodni greben. Iz jarka sva prečkala po lepi polici na levo (postavila možiček). Tu se je začelo pravo plezanje; navezala sva se. Ta polica, ki je od začetka tako krotka, se hitro zožuje do nekakšnega balkončka v sredi, oziroma na robu stene; odtod sva zavila nad balkonom v desno do prodišča in preko njega v nekak kotel. Na tem mestu sva se zamudila najmanj dve uri, in tu so bile na celi turi največje težave. Poskušala sva različne prehode in varijante; vse zastonj, trikrat sva se morala vrniti v kotel. Najhujše nama je predla na desni strani v rdečem, skalnatem masivu, ki je dobro viden z grebena Ojstrice. Tu sva zablodila pod previs, izpod katerega sva se komaj in komaj rešila. Ni nama preostalo drugega, nego jo ubrati čez neki stolp, visok približno 20 metrov. Ta stolp sva že od začetka takoj zavrгла, ker se nama je zdel prehod nemogoč; a končno je le šlo.

Tu je plezanje zelo izpostavljeno in zelo težko radi krušljivosti kamenja; kar nemogoče je varovanje. Treba je plezati naravnost do vrha stolpa, prečkati se ne da. Ko sem dospel skoraj do vrha stolpa, je potekla vrv in me skoraj potegnila nazaj. Prijatelju sem zaklical, naj se kljub toči kamenja, ki je padalo, vzpne vsaj dva metra, da ga lahko na vrhu varujem. Od stolpa sva šla malo nižje in sva zavila v desno v nekak kamin, ki nudi dosti prijemov in ni strm. A zopet so se začele težave radi krušljivosti kamenja; to pa ni trajalo dolgo, ker sva prišla do strme plošče in jo ubrala na levo poševno navzgor, pa zopet malo po krušljivem kamenju in potem poševno na desno pod stene severovzhodnega grebena. Tukaj sva prišla do velikega in

strmega prodišča; edini izhod je po prodišču navzgor do žleba, v katerem tiči velik kamen. Izstop iz stene je nad Kocbekovo potjo pod vrhom Ojstrice.

Tura je zelo naporna, na več mestih precej izpostavljena in posebno težka radi tega, ker je vsaka orientacija nemogoča; proti vrhu je nevarna radi krušljivosti kamenja. Tudi nudi dosti lepih momentov; ni pa je primerjati s severovzhodnim grebenom Ojstrice, na katerem je razgled na obe strani, zlasti pa na severno steno, zelo lep.

Vzhodna stena je bila že preplezana. A najina varianta je najbrž prvenstvena. Plezanje je trajalo približno 8 ur. Začetnikom je ni priporočati, zlasti zaradi težke orientacije.

Drugi dan sva jo iz Korošice čez Planjavo in Brinškov kamin mahnila na Okrešelj; moja želja je bila, še enkrat obiskati Szalayev greben na Turski Gori; radi goste megle in dežja pa mi ni bilo mogoče. Škoda!

Jožef Zazula:

Štirideset let z nahrbtnikom

(Ob šestdesetletnici rojstva* in štiridesetletnici planinstva in pisateljstva.)

Vprašanje: Ali si že videl Abrahama? nikakor ni tako vsakdanje, kakor bi mislil. S petdesetimi leti se notranji človek izpremeni; duh pričinja gledati nazaj v preteklost, medtem ko je dotedaj koval načrte za bodočnost. Godi se mu kakor planincu ob dolgi in visoki turi: vedno bolj se mu odpira obzorje, dalje sili in dalje, da bi tem več videl; končno pa vendar sede na skalo ob poti, razloži vsebino — nahrbtnika poleg sebe in si udobno odpočije. — Tak je petdesetletnik!

Počitek planinčev traja različno dolgo: pol ure, tudi več; marsikdo se celó skesa in se vrne, češ, dosti sem videl, drugi naj hodijo dalje! Pri petdesetletniku traja tak odmor nekaj let, pri nekaterih do smrti. Toda povečini si v teku desetletja tako korenito odpočijejo, da kot šestdesetletniki zopet obrnejo hrbet preteklosti, prično gledati naprej in delati načrte za bodočnost, četudi v drugem smislu, sedaj kot prav zreli možje, kakor so jih delali prej, doraščajoč Abrahamu. Meni vsaj se je godilo tako; če pišem danes spomine, storim to na ljubo gospodu uredniku in nikakor z namenom, da bi vrgel pero med smeti in nahrbtnik med skalo. Raje bom posnemal onega, vladarju in državi zvestega služabnika, ki je dolgih štirideset let uradnikoval, a za njim je že cela povorka čakala nanj; zadnji dan pa je vzel — novo podlogo na mizi, obrnil

* 23. marca 1930. — Uredn.

debeli urbar na stolu na — nasprotno strna in v začudenje vseh prav po mladeniško — pričel iznova šteti leta svojega zvestega službovanja. — Tudi moj šestdesetletnik stopa naprej, četudi z drugačnimi načrti in drugačnim namenom.

I.

Leta 1887. sem kot četrtošolec v Kranju praznoval svoj god na poseben način; kajti od strica sem bil dobil tako-le pismo:

»Dragi Pepe!

Tvoj oče mi je naročil, da Te spravimo k davčnemu uradu. Prepiši nemudoma priloženi koncept in ga skleni z dnevom svojega rojstva, to je 23. marca. Vse drugo preskrbim sam in pričakujem prošnjo v treh dneh.

Za god vse dobro!

Pozdrav

stric Jože m. p.«

Nič kaj mi ni bilo všeč stričevo vezilo!

Tistihmal sem bil domač v raznih akutih, circumflexih, enačbah, slovničnih pravilih in podobnih šolskih privlačnostih — o davčnem uradu pa sem imel le toliko pojma, kolikor ga ima dijak z ustanovo, ki dvakrat na leto stopi s pobotnico v roki k državni blagajni po nakazano vsoto. Poleg tega sem videl iz svojega stanovanja, kako so vsak dan popoldne točno ob 4. uri pozimi, ob 5. uri poleti stopali štirje gospodje iz hišnih vrat čitalniškega poslopja poleg cerkve, grede proti domu. Starejši gospod — bil je upravitelj — se je obrnil proti nam, ker je stanoval v naši hiši; dva druga sta bila preglednik ter asistent Anton P., znan s priimkom »Gebürentone«. Četrti pa je bil praktikant, mlad fantek, ki je kakor nemirno žrebe stopical poleg starejših treh in kmalu izginil v trafiko po cigarete.

In položaj takega »žrebeta« se je sedaj — meni obljuboval! Iz »klasičnega« življenja gimnazije v številkarsko zatišje davčnega urada! Nič kaj me ni vleklo; le to mi je imponovalo, da bom smel cigarete javno kupovati, dočim smo jih tedaj dobivali le skrivoma.

Toda, živeč v dresuri in pokorščini, sem strica ubogal, prošnjo napisal in za Veliko Noč postal že novoimenovani član velike uradniške sodeležnosti v Logatcu na Notranjskem. Sprememba v življenju, mišljenju in delovanju je bila nenavadna; zdelo se mi je, da se svet postavlja po koncu; kajti marsikaj je bilo v uradu povsem drugače, kakor so nas učili v šoli. Za Janežičevo slovnico, ki smo jo v gimnaziji tako neusmiljeno mlatili, se pri davčnem uradu niso dosti zanimali; zemljepisje se je skrčilo na 26 občin davčnega okraja; krščanski nauk se je izpremenil v vero na — račune in denar; nem-

ško pravopisje pa je postalo docela idealno, ker nismo razločevali različnih s in ss, tudi nam niso delali preglavice razni h, ie, ch — pisali smo pač eno ali drugo, kakor je nanesla prilika; da sem si pravopis olajšal, sem jel tudi nemščino pisati dosledno v latinici (kakor Nemci v znanstvenih spisih); a v splošnem je veljalo načelo: glej: k a j, ne: k a k o pišeš!

Drugače pa je bilo s številkami. Te pisati me je šele stric učil; kar so nam v šoli kazali, ni bilo vse skupaj nič! Sedmici smo dali v šoli prečno črto, ničli smo postavljali lepo prepletko, enako smo okraševali ostale arabske matematične znake; vse to je moralo zdaj prenehati in umerjeno, brezidealno, kakršno je postajalo okoli mene življenje, tako umerjene so postajale kolone števil, ki sem jih jel v novem poklicu pisati. Povrhu me je bodoči izpit pozdravil z »zanimivimi« zakoni in s predpisi, da dve leti nisem mislil drugega, nego na ozko omejeno delovanje pisarniškega življenja.

Z dvajsetim letom sem imel izpit za seboj, pisavo števil in nemško-slovenski pravopis po stričevi volji tudi; tedaj sem se oddahnil, dvignil pogled okoli sebe in — iz Škofje Loke, kjer sem takrat živel — pričel misliti na planine.

II.

Življenje v službi in družbi takratnih časov — 1890 — se je razvijalo v okrilju dvojnega p: podnevi pisarna, ponoči pijača; podnevi številke in paragrafi, ponoči petje in igra: tako so potekali dnevi petičniku; škripavec z mesečno 25 gld. pa je zvečer pohajal po cesti ob luni in hodil z mirozovom v postelj. Sporta niso poznali, še manj priznavali! Oboževalci slovstva in prirode so (po njihovem) bili redki originali-posebneži, kolesarje, ki so se tedaj šele rodili — pa so iz poštene družbe docela izključevali. Celo fotografsko amaterstvo je bilo na slabem glasu: očitali so nam, da se vtikamo med obrtnike, in neki nadzornik je podrejenemu pregledniku nekoč pomigal s prstom, rekoč: »Vi ste amater? Pazite, da tega ne izvejo v Ljubljani!« — Toda mož se ni prestrašil in je z aparatom — amateril dalje. Za planinstvo v splošnem pa je veljalo načelo: »Die Berge von unten...«

V takem ozračju sem pričel planinariti tudi jaz, ne vpoštevajoč pikrih opazk in zaničljivega posmehovanja. Društev nismo imeli; Nemci v Ljubljani so imeli svojo sekcijo Deutsch-österreichischer Alpenverein, ki se ga pa Slovenci iz narodnih ozirov niso oprijemali. Tako smo tavalí samí, v skromnih razmerah, s skromnimi zahtevami! —

Škofja Loka je pripraven kraj za vsakogar: ravnino imaš proti kolodvoru, gorovje proti Poljanam in Selcam; zato sem hodil na te strani, zlasti ker me je zanimal Blegaš (1563 m), kamor

se pride z obeh krajev. Ta gora me je že v tistih časih dražila. Medtem ko tečejo Alpe in Kras na splošno od severa proti jugu, stoje Blegaš, Kojca in Porezen počez, od vzhoda proti zahodu. Porezen ima porfir, pod Blegašem je Kopačnica (toplice), nižje doli je Idrija. Te momente sem že tedaj zvezoval, ker sem slutil, da imajo svoj pomen. Dandanes sem prepričan, da so imenovane tri gore meja med Krasom in Alpami, a tvorijo trojico zase; niso prištevati ne k Alpam, ne h Krasu, ker so samostojno nastale ob ognjeniških izbruhih. Sedanje kamenje po teh gorah je položeno le povrhu; ako bi kopali v globino, bi naleteli na ognjeniške sledi.

Pa tudi sicer je okolica »prijazna« (da se izrazim z gorenjsko besedo, četudi ne spada v naše označevanje). Osojnik, od koder se vidi most pri Borovnici, Grmada (898 m), so proti jugu zanimive točke. Na severu je bolj zapuščeni Ljubnik (1024 m), kajti večina hodi raje niže doli na Sv. Jošt in od ondi v Kranj. Više se v tedanjih časih planinci niso spuščali. Na Triglav in Grintavce so hodili posamezniki.

Ko so leta 1893. ustanovili SPD, je bilo njegovo prvo delo markacija. Še danes imam spravljeno polo s 113 turami in izprehodi od pol ure do dvanaest ur, od 500 do 1500 m; odlikovali so se preko te višine le nekateri vršaci na posameznih turah: Zagorje-Kalec — Snežnik (1796 m), Žirovnica — Stol (2239 m), Fužine — Triglav (2864 m), Planina — Kočna (1552 m), Tržič — Košuta (2085 m), Kamnik — Kalški Greben (2224 m), Ojstrica (2350 m) in drugi; sicer pa je oblastovala okolica Ljubljane, Kamnika, Novega Mesta, Škofje Loke, Bohinj in Savinjska dolina.

S prvim »Plan. Vestnikom« (1895) se je jelo obzorje širiti.

III.

Kmalu po ustanovitvi SPD sem se preselil v Trg na Vipavskem, kjer sem živel od 1894. do 1897.; ob selitvi iz Škofje Loke so se mi kolegi posmehovali; kajti pristav R. je šel kazensko (!) iz Vipave na Gorenjsko, mene pa so v zameno nekazensko poslali z Gorenjskega na Vipavsko, ker sem bil postal pristav; veljalo je tudi zlato pravilo, da mora vsak za zahvalo plačati prve selitvene stroške. In vendar sem ondi preživel skoraj najzadovoljnejši del svojega pisarniškega življenja!

Prelepa Vipavska dolina je nekdanji zaliv svojčas širšega in večjega Jadranskega morja. Na severu jo obroblija Nanos, Hrušica, Kovk, Čaven, Trnovski gozd, ki strmo padajo v segreto dolino ter v zimskem času povzročajo znano burjo. Burja pa Vipavcem ni v škodo, temveč v veliko korist; njene »muhe« pa jim delajo veselje, četudi menda noben človek ne pretrpi toliko

mraza kakor Vipavec od burje; kajti toplih zimskih oblek nimajo, nasprotno pa burja poišče vsako luknjico. Gorenjski suhi mraz ni ž njo primerjati!

Kakor po prirodi, tako se Vipava od drugih razlikuje po ljudeh. Vipavci so vljudni, spoštovanje do človeka je ondi doma; vino jih je preustrojilo v dobrovoljčke; vendar se razlikujejo od Dolenjcev. Lahkoverni in zapravljivi niso, ker težko in nezanesljivo dobivajo svoj božji dar iz vinogradov. Ondi je priroda zbrala vse na enem mestu: gore in gozdove, strmino in ravnino, vročino in mraz, gričevje in močvirje, trto in sadje, lepe reke in morje na obzorju. In te kraje nam je vzel tujec po tujih načrtih, pa po zanikrnosti domačih, domišljavih veljakov. Zemljepisno gleda Vipava proti morju, gospodarsko proti severu, kamor so izvažali vino in sadje, a so danes odrezani. Etnografično je dolina naša in naše je vse do morja in daleč v Furlanijo, naj sledi izbrisujejo, kolikor hočejo.

Za amatersko in sportno udejstvovanje je kraj primeren kakor malokateri. Lepe ceste vabijo kolesarja; lepi kraji fotografa in slikarja; zanimiva favna in flora, kraške in ledene jame (Nanos) prirodoslovca; stare ceste pod Nanosom, v Hrušici zgodovinarja; Nanos (1500 m) in Čaven (1348 m) vabita planince; močno vino, sladko sadje in dobre ribe obližneža. Zato ni čuda, da ni manjkalo ne koles, ne aparatov, ne palic! Prihajali pa so tudi tuji! Za Tržačane se sicer nismo zanimali, ker so le jedli in pili; pač pa so prihajali posamezni sportniki in amaterji, ki so se zanimali za prirodo; med. dr. profesor Dönitz (ki ga je bila berlinska vlada poslala na Japonsko urejati medicinsko fakulteto vseučilišča v Tokiu) je vsako spomlad nabiral nočne metulje; pisatelj Streckfuss je prihajal enako in slično smo imeli goste z Dunaja, Gradca in od drugod. Naši omizni pogovori so se precej razločevali od obligatnega primojduševstva.

Mirna služba in lepo stanovanje, to je še dvigalo zadovoljnost.

IV.

Ob takem razpoloženju sem se seznanil z Wölflingom, vnetim planincem, ki mi je že itak goreče veselje do gora še bolj raznetil. Mož je bil pri tvrdki I. C. Mayer in je veliko potoval ter mnogo koristil planinstvu. Leta 1895. je markiral pot Razdrto — Sv. Hieronim — Nanos; Nanos — Lipe — Trg (vipavski) sem markiral jaz. Poleg tega mi je SPD preskrbelo barvo za markacijo Ajdovščina — Čaven. Wölfling sam je pisal l. 1896. tudi v »Plan. Vestnik«, klišeje si je po mojem nasvetu omisлил od Hartlebna na Dunaju, ker opisi brez slik (O plezanju po visokih gorah) ne pomenijo dosti.

Takó sva živo občevala, kadar je prišel v našo dolino. Pozneje sem ga srečal v Ljubljani, kjer je bil že samostojen, a tožil mi je o

nervoznosti. Te bolezni takrat še nisem poznal; toda pozneje sem jel sam prav tako migati z ramami in vratom, kakor sem videl njega tistikrat, četudi sem se najhujšega ubranil; on pa je temu zlù podlegel.

Wölfling, markacije in lastno veselje so me vlekli na Nanos. Zanimal sem se za cerkvice Sv. Nikolaja in Sv. Hieronima. Pred stoletji so tja pošiljali mornarji sod olja na leto za večno luč. Če se pripelješ po morju, z juga gori, zapaziš najprej Triglav, potem nižje gorovje, v prvi vrsti Nanos in Snežnik. Zato so cerkvice po teh krajih kazale mornarjem ponočno pot; in kakor se ti zdi neverjetno, da bi večna luč z Nanosa svetila na morje, je vendar le res in beseda o olju ni nikaka bajka. K Sv. Hieronimu prihajajo tudi romarji, kadar je gori maša; pri taki priliki sem srečal ondi ob skalnem robu človeka z aparatom. Na prizmi podobni, okovani letvi je imel spredaj pritrjen objektiv, a zadaj vizirko, s katero je, naprej in nazaj pomikovaje, iskal focus. Z 9:12 je meril doli po Krasu!! Kakor je bil nenavaden aparat, tako je bila tudi neobičajna prilika; kajti fotografija se je tedaj udomačevala šele po večjih mestih: zdel se mi je kakor samotni orel sredi skal. Kmalu sva streljala skupaj, ker sem na razne panorame tudi jaz že tedaj mislil. Samotni mož je bil mornariški uradnik Ukmarr, ki je pisal v »Zvon« in tudi v »Plan. Vestnik« koj prvo leto (»Kraška čudesa«).

Markacija na Čaven me je združila z gozdarji, ki so postali poleg kmetov in drvarjev moji največji znanci na dolgih poznejših potovanjih skozi gozdove in bregove. Moral sem namreč na Čavnu prenočevati in posteljo mi je ponudil gostoljubni gozdar S. Po večerji sva se pozno v noč toliko časa razgovarjala, dokler naju ni gospa iz sosednje sobe ne posebno izbrano segnala spat, ker sva bila postala tako glasna, da je še »poba« poleg nje pričel kaj vztrajno kričati, kar nikakor ni bilo po pravih hišnega miru in reda.

Poznejša leta sem v območju Čavna, Javornika in Nanosa mnogo hodil in marsikaj doživel; radoveden sem bil, s katere gore sta gledala Alboin-Gizulf. Domača zgodovina jima je prisodila Nanos, ozir. Streliški vrh, ki se imenuje tudi Kraljeva Gora (glej Slov. čitanka III »Postojnsko okr. glavarstvo 1889«), a o obojem dvomim, četudi nikomur ne vsiljujem nevernega Tomaža.

V.

Za Vipavsko dolino značilna je tudi paša na Nanosu. Vsako leto spomladi smo videli prihajati iz Istre drobnico skopi Vipavski Trg na Nanos; jeseni se je vračala domov, ker so poleti pasli pri nas, spomladi pa doma. Take običaje je opazovati povsod proti jugu; na Balkanu so razviti še dandanes, medtem ko jih pri nas omejujejo, izgovarjaje se na škodljivo kozo, kar ne velja. Pač pa je

ljudstvo ob volno in mora kupovati tuje, drago in slabo tvorniško blago.

Kar me je v Trgu zlasti zanimalo, je bil izvir Vipavščice in Lipice, ki sta komaj streljaj narazen in vendar priplava v Lipico žaganje od žage pod Predjamskim gradom, z usihajočo vodo (med Postojno in Razdrtim); a Vipavščica dobiva svoje vode iz ledenih jam na Nanosu. Vir Vipavščice pod Skalo sem celo leto dvakrat dnevno meril s toplomerom; voda je imela pozimi in poleti, v mrazu in vročini stalno $+8^{\circ}$. — Pri izviru Vipavščice pod Skalo so iskali tudi živo srebro, ker ga je prinašala voda; vendar brez pravega uspeha. Po mojem prepričanju prihaja dotično živo srebro od živosrebrnega skriljavca globoko v Nanosu, ker so vipavske sedanje gore, slično Poreznu, Kojci in Blegašu, v poznejših geoloških dobah prevlečene z mlajšim kamenjem; starejše (Trias) je zakrito v osrčju gora. — Slično so dobivali led iz jam na Kovku in Nanosu. Stroji za umetni led takrat še niso bili običajni in tako so z Nanosa doli vozili led ponoči tja v Trst; a že v Trgu samem je teklo od njega, da so ga do Trsta najbrže pripeljali komaj četrtino.

(Dalje prih.)

Jovo D. Mantuani:

Deset pravil o planinčevi obleki

Planinec imej posebno obleko za svoje ture, naj ne ponosi stare mestne obleke po gorah! Ta je prepotena, prašna, morda tudi ne drži več dobro skupaj in ovira gibanje. Perilo ne sme biti — tudi pozimi ne — pretežko. Vso skrb je treba posvetiti nogavicam; dobro je nositi pod debelimi, močnimi, ne premehkimi volnenimi nogavicami še en par tanjših, da je izključeno vsako odrgnjenje. Nesmiselno je zaviti rob kratkih nogavic okoli roba gorskega čevlja. Taka naprava lovi kamne in nima čisto nič smisla. Dobro je prevezati rob čevlja mehko s kratko ovijalko, ki ščiti pred malimi kamni, obenem pa tudi drži jermene, da se ne odvozljajo sami. Ovijalka je lahko pletena ali iz tkanine, nikakor pa ne iz nepremočljivega blaga, ker tako blago zapira ventilacijo. Po vsaki turi je treba vso obleko dobro prezračiti, očistiti in lepo zravnano spraviti; tako ostane dolgo uporabna in dobra. Mokra obleka se naj počasi posuši; ako le mogoče na solnceu.

Volnene stvari so sicer tople in prijetne, a kadar so vlažne, se počasi sušijo in postanejo jako težke. Zato je bolje vzeti kako lažje volneno blago; stvari, ki so iz volne pletene, naj ne bodo predebele.

Gorske čevlje izdelujejo v Sloveniji zelo dobre in po kaj skromnih cenah. Kdor pa nima noge po tvorniških kopitih, naj si naroči čevlje po meri pri dobrem čevljarju. Ni hujšega ko gorski čevljar, ki tišči ali žuli. — Mislim, da se pri nas premalo pazi na nego čevljev.

Ako je čevelj presuh, poka; če ga zanemariš, kadar je moker, gnije; ako ga ne mažeš prav, postane premehak ali pretrd, izgubi obliko, sploh se pokonča. Moker čevelj napni doma na kopito; na planinah ga dobro odpri, potem ga postavi na dve poleni, tako da more zrak dobro do njega. Ako je dobro posušen — sušiti se mora počasi; zato ga nikar ne devaj na ognjišče sušit, marveč kvečjemu spodaj ob steno peči — pa ga namaži z mastjo, ki vsebuje laneno olje. Doma imej čevlje pokrite s kako cunjjo, da se ne zaprašijo. Ko je usnje vsrkalo maščo, ga namaži zopet — osobito podplate, ki največ trpijo in rabijo zato največ nege — dokler ne ostane mast na površini in tvori lahno belo mrenico.

Nepremočljiva in gumijeva oblačila za planinske ture niso priprava, ker preveč ovirajo transpiracijo. Nepremočljivi morajo biti le čevlji in nahrbtnik, eventuelno še kratek suknjič, ki ga pa med hojo ne smeš nositi. Ako se ti kaj skvari, strga ali obrabi, daj takoj popraviti. Pravi planinec bi si moral znati sam pomagati pri prvem popravilu čevljev in obleke.

Pregledno navajam sledeča pravila:

1.) Imej svojo obleko in opremo vedno pripravljeno; v tem obstoja tvoja sportna disciplina napram samemu sebi in morda tudi napram ponesrečenemu tovarišu.

2.) Drži obleko in obutev čisto in popravljeno; na ta način si jih hraniš dolgo časa nove.

3.) Daj obutev od časa do časa pregledati dobremu čevljarju.

4.) Imej povsod s seboj iglo in nit.

5.) Daj si narediti obleko za planine posebe pri krojaču. Planinska obleka mora biti napravljena s še večjo skrbjo kakor salonska.

6.) Ako se obleka in obutev zmoči, jo dobro in polagoma posuši ter prezračí.

7.) Obleci za vsako turo sveže perilo.

8.) Ne zapenjaj in ne zadruguj si obleke, čevljev in pasu preveč.

9.) Nosi na vsako turo s seboj tople rokavice.

10.) Pazi, da so plezalka vedno v redu — od njih zavisi včasih tvoje življenje.

Kotiček

Še enkrat Sv. Katarina in Šmarna Gora.

Uršič Vladimir.

Preden se odene narava v svojo belo odejo v poznojesenskih kratkih dnevih, obiščeš še enkrat — in zopet še enkrat — Sv. Katarino in Šmarno Goro.

Res: divna je pomlad, ko jutranje solnce dáhne v brazde zemskih vrtov, da zopet zablesté v svojih mavričnih barvah; prav tako lepa pa je tudi jesen, ki, ožarjena od poletnega solnca, povečuje v sen se povračujočo prirodo.

Vesel se za tiste ure otreseš svojih bremen in v nekako svečanem razpoloženju stopaš v naravo, v goré, iščoč ono, česar ti ljudje ne morejo dati.

Sklonjen čez svojo preteklost, gledaš ponosne velikane, ki te pozdravljajo, ožarjeni v objemu jutranjega solnca. Beli oblaki, ki jih nosi lahek zefir s pobočij v doline, se vijejo pod njimi. Stojiš, zreš, misliš. Zdi se ti, da si ves prenovljen. Srce ti utriplje, misli se ti pode v glavi in se ne morejo razvrstiti; vsaka hoče biti prva: oživi ti ona o brezskrbnih dni mladosti, o očetu in materi. In zopet druga: o prijateljih, znancih; radi so hodili tod, isto solnce jim je sijalo takrat, ki greje nas in nam sije tudi sedaj.

Krvavordeče ožarjene lise se mavrično odražajo na zelenih travah in rjastorjavih njivah. Iz vseh diha jesen. Veselo ti udarjajo na uho zvoki melodije, ki se pravkar oglašja iz planinske gostilnice. Samo za trenutek se pomudiš v njej, potem naprej, naprej na Šmarno Goro!

V jesenskem plašču je zavita: skromna in vedno ponižna: povsod ob potih in na križišču stoje na njej znamenja, kakor beli počivajoči golobi. Poldne je. Trikrat zvoní Ave ljudem in vsemu stvarstvu.

Kakor v omotici sem se zagledal v daljavo. Nekaj težkega in neizmerno bridkega me je — samo en hip — prešinilo: ...spomin... mati...

Morda me je vzdramilo zvonjenje, ali pa mi je veter odnesel tihe želje tja doli na Ljubljansko polje in jih pustil v gaju večnospeh... O, mir Vam bodi vsem, v temni zemlji in velikem molku! — Mir tudi nam, v posvetnem hrupu in pod svetlim solncem!

Polmrak že lega v dolino. Na ostri črti obzorja je še rdeča zarja. Ljudje že odhajajo: sami veseli obrazi, rdeče ožarjeni! Za njimi, z njimi stopam jaz.

Obzor in društvene vesti

Kongres Saveza Planinskih Društev Kraljevine Jugoslavije

se je vršil v Zagrebu v dneh 14. in 15. novembra 1931.

Slovensko Planinsko Društvo so zastopali na kongresu gg. predsednik dr. Josip Pretnar, tajnik dr. Viktor Vovk, nadzornik dr. Davorin Senjor in Rudolf Badjura.

Poglavitna točka dnevnega reda je bila razpravljanje o osnutku novih pravil. Po mestoma zelo razboriti in težavni diskusiji se je dokončno stiliziralo besedilo novih pravil, ki so se tudi že predložila oblasti. Določen je bil z novimi pravili stalni sedež Saveza v Ljubljani. Poudarja se v novih pravilih predvsem alpinistični moment delovanja saveznih društev, napram splošnemu turističnemu momentu, ki je po prejšnjih naziranjih prevladoval. Sprejelo se je načelo, da niso vsa društva v Savezu zastopana po enakem številu delegatov, temveč da pade na gotovo število članov tudi sorazmerno število delegatov, torej: čim več članov, tem več delegatov. Društva prispevajo v Savez po 30 par za vsakega svojega člana. Ti doprinosi tvorijo glavni dohodek Saveza in poglavitno s to gotovino bo moral kriti stroške svoje uprave.

Važno je, da so se društva bolj ko poprej strnila v Savez; enotnost je bolj vidna, nego je bila prej, osobito se napram oblastim in zunanjemu svetu predstavlja odslej v prvi vrsti Savez Planinskih Društev; kajti v korist Saveza so izšle razne olajšave (vožnja na železnicaht itd.). Le člane Saveza poznajo državni organi v turistovskem kretanju v obmejni zoni itd. Tudi glede ugovorov o vzajemnosti z inozemskimi organizacijami se je zavzelo stališče, da more take ugovore sklepati načeloma le Savez kot tak.

Po veliki diskusiji, ki so jo vodili zastopniki SPD, se je ravno z ozirom na posebne prilike našega društva sklenilo, da lahko Savez kakemu včlanjenemu društvu, z ozirom na njega posebne krajevrne prilike, izjemoma dovoli, da sklene to društvo samo dogovor vzajemnosti s teritorialno sosednim planinskim društvom v inozemstvu, ako bi Savez sam ne mogel doseči dotične konkretne pravice vzajemnosti za vsa savezna društva, odnosno za Savez kot tak.

Slovenskemu Planinskemu Društvu je Savez izrecno priznal pravico, da sklene pogodbo reciprocitete z avstrijskim planinskim društvom glede prometa v Karavankah, a odobrila in potrdila se je že obstoječa vzajemnost med Slovenskim Planinskim Društvom in Österreichische Bergsteiger Vereinigung.

To so poglobilne smernice novih pravil. Čim bodo pravila odobrena, jih bomo priobčili v »Plan. Vestniku«.

Na kongresu so se poglobile prijateljske vezi med društvi iz raznih delov Kraljevine. Napravili so se razni načrti za ture v različne predele naših gorá, izvršili so se dogovori glede prirejanja smučarskih tečajev in so se sploh določile razne podrobnosti glede občevarja med društvi Saveza.

Nova uprava se ni volila na kongresu, ker si je kongres pridržal volitve nove uprave za čas po odobritvi novih pravil. Izvolil se je predsednik, in sicer v osebi našega častnega predsednika g. drja. Frana Tominška. Kongres je izvolitev sprejel z velikim aplavzom. Tajniške posle je pa poveril kongres predsedniku SPD, g. dr. Josipu Pretnarju.

Kakor hitro bo oblast potrdila nova pravila, bo sklican kongres Saveza v Maribor, kjer se bo izvolila vsa uprava Saveza.

Savez posluje v Ljubljani, Masarykova cesta 14./I. (pisarniški prostori SPD).

Nove legitimacije SPD. V smislu sklepov Skupščine in seje Širš. Osred. Odbora z dne 12. dec. 1931. ter odobritve na kongresu Saveza Plan. Društev se z ozirom na strožjo kontrolo uvedejo z veljavnostjo od 1. januarja 1932. dalje nove enostavne izkaznice za vse člane SPD z veljavo za 3 leta. Z dnem 31. decembra 1931. izgube veljavnost dosedanje članske izkaznice. Podružnice naj, ako tega še niso storile, nemudoma sporoče, koliko novih legitimacij bo vsaka potrebovala. Vsaka članska legitimacija, ki bo obstojala samo iz dveh listov, bo imela tekočo številko, in sicer bo izvršen tekoči razpored številke za vse člane Slovenskega Planinskega Društva. Centralna evidenca se bo vodila pri Osrednjem Odboru, kamor bodo umevno prihajale pritožbe, prijave itd. Podružnice bodo morale predložiti Osrednjemu Odboru natančen seznam članov z zabeležbo vsake številke članske izkaznice posameznega člana.

Slika v članski legitimaciji bo moral podpisati vsak član lastnoročno ob odgovornosti podružničnega odbora. Zatrei je namreč treba vsako zlorabljanje članske legitimacije SPD; preveč je bilo dosedaj nereda v tem oziru. Da se izognemo očitku, da so se izdale legitimacije nezanesljivim osebam, prosimo, naj se sprejmejo za člane in izdajo v bodoče legitimacije samo takim osebam, za katere se more prevzeti napram oblastvom popolna odgovornost.

Ugodnosti »Österr. Bergsteiger-Vereinigung«. — Članom »Österr. Bergsteiger-Vereinigung« sporočamo, da veljajo sedanje znamke za ugodnosti na železnica v Avstriji (znamke za leto 1931. modre) še do 31. januarja 1932.

Nove znamke za ugodnosti na železnica za leto 1932. (rdeči tisk na belem polju) morejo dobiti člani »Österr. Bergsteiger-Vereinigung« že zdaj; te znamke veljajo za čas od 1. decembra 1931. do 31. januarja 1933.

Člani »Österr. Bergsteiger-Vereinigung«, ki so obenem člani našega SPD, naj pošljejo članske legitimacije »Österr. Bergsteiger-Vereinigung« Osrednjemu Odboru SPD, odnosno (če so včlanjeni pri podružnicah) svoji podružnici, nakar se jim bodo legitimacije direktno preskrbele proti plačilu dotičnih pristojbin.

Članom »Österr. Bergsteiger-Vereinigung« se izdajajo v Avstriji sproti nove ugodnosti (po državnih in privatnih železnicah, vzpenjačah, avtobusnih progah, planinskih kočah, planinskih hotelih itd.), ne more pa SPD o njih voditi točne in zanesljive evidence. Interesirani člani naj se tedaj sami obračajo za vsakojake informacije direktno na »Österr. Bergsteiger-Vereinigung«, Wien I, Freyung 6 (Schottenhof, I. Stiege, Parterre, Tür 2). To društvo izdaja od časa do časa tiskane sezname vseh imenovanih ugodnosti za člane.

Zgradbe planinskih koč in zašiteni kraji. Širši Osrednji odbor je sklenil:

Graja se, da grade podružnice svoje koč i na krajih, kjer niso potrebne. Podružnicam se daje sicer možnost, da v bodoče grade svoje koč kjerkoli v področju SPD; gledati pa morajo načelno na to, da si ohranimo določene predele v planinah popolnoma nedotaknjene. V tem pogledu se bodo s strani Širšega Osrednjega Odbora izdala še posebna navodila.

Funkcionarji podružnic naj skušajo v tem pravcu delovati. Morebitne nerednosti v tem pogledu naj se javijo Osrednjemu Odboru, da v smislu sklepov Širšega Osrednjega Odbora sklene vse potrebno, da se bo v bodoče uveljavilo to načelo.

Markacijski okoliši podružnic in Osrednjega društva. Glede markiranja planinskih potov je sklenil Širši Osrednji Odbor na seji dne 12. dec. 1931. sledeče:

Vsaka podružnica je načeloma obvezana markirati planinska pota v svojem krajevnem okolišu. Osrednji Odbor je pooblaščen razdeliti krajeвне okoliše posameznih podružnic in naznaniti to razdelitev prizadetim podružnicam. V to svrho naj predlože podružnice Osrednjemu Odboru do srede januarja 1932. svoje tostvarne predloge, kolikor tega še niso storile.

Vsaka podružnica naj navede točno, do kod smatra, da sega njeno krajevno območje. Dobro bo, ako se sosedne podružnice sporazumejo glede medsebojnih meja. Ta razdelitev pa velja umevno le v svrhu markiranja; saj sicer niti naše društvo v celoti, niti posamezne podružnice nikakor niso omejene po svojem delovanju (zidanje koč itd.) na določen okoliš.

Izjemoma pa mora markirati glavna pota h kočam društvo, ki dotično koč upravlja, ako je taka koč v krajevnem območju drugega društva. Primer: Osrednje društvo skrbi za markacije na glavnih dohodnih potih do obeh koč na Golici, ker te dve koči upravlja Osrednji Odbor, dasi bi prišli sicer za markiranje v poštev Triglavska in še bolj Jeseniška podružnica. Ako kaka podružnica opravi markacijo, ki je neposredna koči druge podružnice ali Osrednjega društva, tedaj se oba sosedata dogovorita glede kritja učinkovitih stroškov (nabava barve itd.).

Planinski Vestnik — uprava in propaganda. Doznalo se je, da je prišlo do nerednosti pri dostavljanju Plan. Vestnika. Nekateri naročniki so dobivali list neredno, v par primerih se je poslal opomin za plačilo naročnine članom, ki so jo točno plačali i. sl. Osrednji Odbor naznanja, da so se vnesle že poprej nekatere netočnosti v kartoteke, ki se zdaj popravljajo in izpopolnjujejo. Da se more napraviti z novim letom red, prosimo, naj se morebitne pogoške ali nerednosti takoj javijo Osrednjemu Odboru v Ljubljani.

Obenem prosimo, da se uvede krepka propaganda za naše glasilo in se pridobe novi naročniki. Le na ta način bomo mogli to glasilo finančno podpreti ter pridobiti sredstev za njegovo izboljšanje in preureditev.

Statistika o posetu koč. — Osrednji Odbor pošilja vsem podružnicam, ki oskrbujejo koč, sledeči poziv:

I. Statistika poletne sezone naj se zaključi, čim so se zatvorile koč; statistiki za zimsko sezono pa naj služi za podlago doba po zatvoritvi koč, torej približno od 1. decembra do 1. julija, ter naj se zaključi s koncem meseca maja.

Statistika posetnikov koč naj se opredeli po sledečih vidikih:

1.) po skupnem številu vseh vpisanih gostov, 2.) po skupnem številu prenočnin (prenočevalcev), 3.) po narodnosti, oziroma državljanstvu. V tem pogledu bo zado-
stovalo zaenkrat, ako se ločijo gostje v glavnem tako-le: a) Slovenci, b) Srbo-
hrvati, c) Čehi, d) ostali Slovani, e) Nemci iz naše države, f) Nemci iz Avstrije in
Nemčije (tudi to bi kazalo že ločiti), g) Italijani (gostje iz Italije), h) Francozi
(gostje iz Francije), i) Angleži (gostje iz Anglije), k) druge narodnosti, oziroma
drugi državljani.

II. Podružnice naj pošljejo do srede januarja 1932. statistične podatke
o vseh članih za leto 1931., in sicer: ustanovne, častne in redne.

III. Podružnice, ki še niso poravnale članskega prispevka za leto 1930., se
naprošajo, da to v doglednem času store.

Dr. Julius Kugy, Arbeit — Musik — Berge. Ein Leben. München (Rudolf
Rother). V platno vezana knjiga RM 6:50. — Za Božič 1931. je slavni »kralj Julij-
skih Alp« izdal novo knjigo (380 strani), kjer z nepopisno čustvenostjo, nežnostjo
in harmonično umerjenostjo razkriva, kako se je njegovo zunanje in notranje živ-
ljenje zgradilo po organski, skoraj mistični zvezi divnega trozvezdja — da ga
tako imenujemo —: dela, glasbe, planinstva. — Iz knjige spoznamo čisto posebni
razvoj osebnosti tega izrednega moža, pač edinega svoje vrste. — O knjigi,
ki jo resnim bralcem najtopleje priporočamo, bomo še poročali.

Naše slike. — 1.) Na prilogi: Greben Košute z Velikim Vrhom (fot.
A. Umnik). — Kdor gleda na Košuto od daleč, se mu mora zdeti dokaj enolična.
Dolgi greben, ki valovi v višini dobrih 2000 m, je res precej strm; vendar pa je
ta strmina za oko ublažena, ker je pobočje skoro do vrha poraslo s travo. Zato
ima opazovalec vtis, da Košuta komaj nudi tistih raznoličnosti in nasprotij, ki
odločilno vplivajo na zanimivost pokrajine. Čisto drugače pa učinkuje greben
Košute od blizu: krotki koki, porasli s travo in čretjem, prehajajo v skale, de-
loma le plezalcu prestopne.

En del tega grebena, in sicer zapadnega, nam kaže slika. Ta del je tudi šte-
vilnim gorohodcem, ki pristopajo na Košuto, najbolj znan — v prvi vrsti pač za-
radi tega, ker vodi nanj od planinskega Doma na Kovcah več kratkih in zložitih
pristopov. M.

2.) V besedilu: Severna stena Špika — »Skalaška smer« (str. 2).
Severovzhodna stena Male Rinke (str. 7).

VSEBINA: Paula Jesihova — Jože Lipovec: Severna stena Špika — »Skalaška smer« (st. r.1). — Dr. Jos. C. Oblak: Beseda o slovenski zemlji, njenih planinah in njenem filmu (str. 3). — Boris Režek: Skupina Rink (str. 6). — Ing. Pavel Novikov: Ljuboten, Livadica Jezero na Šar Planini (str. 8). — Ervin Gračner: Vzhodna stena Ojstrice (str. 12). — Jožef Zazula: Štirideset let z nahrbtnikom (str. 13). Jovo D. Mantuani: Deset pravil o planinčevi obleki (str. 19). — Kotiček: Uršič Vladimir, Še enkrat Sv. Katarina in Šmarna Gora (str. 20). — Obzor in društvene vesti: Kongres Saveza Planinskih Društev Kraljevine Jugoslavije (str. 21). Nove legitimacije SPD. Ugodnosti »Österreichische Bergsteiger-Vereinigung« (str. 22). Zgradba planinskih koč in zaščiteni kraji. Markacijski okoliši podružnic in Osrednjega društva. Planinski Vestnik, uprava in propaganda. Statistika o posetu koč (str. 23). Dr. Julius Kugy, Arbeit, Musik, Berge. Naše slike (str. 24).

Za uredništvo odgovarja: Janko Mlakar, profesor v Ljubljani. — Izdajatelj: Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani; njegov predstavnik je dr. Josip Pretnar, tajnik TOI v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. (Priloge slik tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.)

»Planinski Vestnik« izhaja 12krat na leto in stane v tuzemstvu za celo leto Din 40—, za inozemstvo Din 60—, — Naroča, plačuje, reklamira se pri Osrednjem Odboru SPD v Ljubljani. Rokopisi, sploh spisi in poročila za natis se pošiljajo na naslov: Dr. Josip Tomižšek, gimn. ravnatelj v Mariboru.

Greben Košute z Vel. Vrhom

Fot. A. Umnik

Ustanovljena 1900.

Ustanovljena 1900.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala:

Ljubljana, Dunajska cesta

Delniška glavnica:

Din 50,000.000

Skupne rezerve ca:

Din 12,000.000

Poštna hranilnica podruž.

Ljubljana št. 10509

Brzjavni naslov:

Banka Ljubljana

Telefon šte. 2861, 2413, 2502 in 2503.

Se priporoča za vse v bančno stroko
spadajoče posle.

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor,
Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj,
Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Ši-
benik, Zagreb